

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 22 iulie 2019 și încheierii Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 05 iunie 2019, declarat de către condamnatul Levițchi Serghei,

A C O N S T A T A T:

1. La data de 17 mai 2019 condamnatul Levițchi Serghei a depus plângere împotriva administrației Penitenciarului nr. 1 Taraclia, Penitenciarului nr. 3 Leova, Penitenciarului nr. 5 Cahul, Penitenciarului nr.13 Chișinău și Penitenciarului nr.16 Pruncul cu privire la condițiile de detenție care afectează grav drepturile prevenitului și condamnatului. (f.d.2).

2. Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 05 iunie 2019, s-a admis parțial plângerea condamnatului Levițchi Serghei.

A fost constatat faptul că, condamnatul Levițchi Serghei Boris, după 14 noiembrie 2013, a fost deținut în Penitenciarul nr.1 Taraclia, timp de 921 zile, în Penitenciarul nr.3 Leova, timp de 1104 zile și în Penitenciarul nr.13 Chișinău, timp de 4 zile, iar în total 2029 zile, în condiții inumane, contrare prevederilor din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Conform art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, pentru 2020 zile de detenție în condiții inumane, calculându-se 1 zi de reduceri pentru 10 zile de detenție, s-a redus pedeapsa condamnatului Levițchi Serghei Boris cu 202 (două sute două) zile.

Conform art.473⁴ alin.(5) Cod de procedură penală, pentru 9 zile rămase de detenție în condiții inumane, calculându-se 2 unități convenționale pentru fiecare zi, s-a încasat din contul statului în beneficiul condamnatului Levițchi Serghei Boris despăgubirea pecuniară în sumă de 900 (nouă sute) lei.

Conform art.473⁴ alin.(3) Cod de procedură penală, s-a obligat administrația Penitenciarului nr.1 Taraclia, Penitenciarului nr.3 Leova și Penitenciarului nr.13 Chișinău: să asigure pentru fiecare deținut un spațiu locativ de 4 m² ; să asigure deținuții cu energie electrică permanentă în timpul

zilei, ținând cont de specificul spațiilor locative și faptul amplasării celulelor la demisol, implicit pătrunderii insuficiente a luminii naturale; să asigure deținuții cu paturi adecvate, saltele, perne și cuverturi curate; să asigure mecanisme viabile de menținere a igienei și să asigure accesul deținuților la spălătoria centralizată a penitenciarului, pentru a-și spăla lenjeria și hainele, în același timp, a întreprinde măsuri organizatorice pentru amenajarea spațiilor adecvate pentru uscarea hainelor; să întreprindă măsuri pentru construcția unui sistem de ventilare a celulelor; să asigure izolarea toaletelor în toate celulele, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară va informa instanța de judecată despre executarea prezentei încheieri.

În rest, pretențiile condamnatului Levițchi Serghei Boris împotriva administrației Penitenciarului nr.1 Taraclia, Penitenciarului nr.5 Cahul, Penitenciarului nr.13 Chișinău de până la data de 14 noiembrie 2013 cu privire la condițiile de detenție care afectează grav drepturile prevenitului și condamnatului, sau respins ca tardive, iar pretențiile acestuia referitor la perioada deținerii sale în Penitenciarul nr.16 Pruncul s-au respins ca neîntemeiate.

3. Încheierea Judecătorei Cimișlia, sediul Leova din 05 iunie 2019, a fost atacată cu recurs de către condamnatul Levițchi Serghei prin care a solicitat casarea încheierii, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să să-i fie compensate zilele în care a fost deținut în condiții de detenție inumane.

3.1 În motivarea recursului înaintat a menționat că:

- prima instanță nu a apreciat corespunzător probele, perioadele deținerii sale în condiții contrare art.3 CEDO de la reținere și până în prezent.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 22 iulie 2019, a fost admis recursul declarat de condamnatul Levițchi Serghei, casată parțial încheierea Judecătorei Cimișlia sediul Leova din 05 iunie 2019 și pronunță în această parte o nouă hotărâre, prin care: Conform art.4734 alin.(4) Cod de procedură penală, pentru 2020 zile de detenție în condiții inumane, calculându-se 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, a fost redusă pedeapsa condamnatului Levițchi Serghei Boris cu 404 (patru sute patru) zile. În rest dispozițiile încheierii Judecătorei Cimișlia sediul Leova din 05 iunie 2019, au fost menținute.

4.1 În motivarea deciziei, instanța de apel, a constatat că judecătorul de instrucție la examinarea cererii condamnatului Levițchi Serghei a respectat cadrul legal în vigoare, la data adoptării soluției finale, și că prima instanță la

examinarea plângerii a verificat complet și obiectiv circumstanțele cauzei, concluzia instanței privind admiterea parțială a plângerii fiind emisă în baza studierii complete a datelor referitoare la condițiile de detenție din cadrul Penitenciarului nr.1 Taraclia, Penitenciarului nr.3 Leova, Penitenciarului nr.5 Cahul, Penitenciarului nr.13 Chișinău și Penitenciarului nr.16 Pruncul.

A menționat că, prima instanță corect nu a luat în calcul termenul deținerii condamnatului Levițchi Serghei până la data de 14.11.2013, condamnatul în perioada 09.11.2013 până la 14.11.2013 a fost deținut Penitenciarul nr.16 Pruncul, care are statut de spital și, prin urmare, termenul a fost întrerupt iar, pretențiile cu privire la perioada anterioară corect au fost respinse ca tardive în temeiul art.473² alin.(5) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că, după 14 noiembrie 2013, condamnatul Levițchi Serghei a fost deținut în Penitenciarul nr.1 Taraclia în următoarele perioade: 18.11.2013 - 27.11.2015; 22.06.2018 - 21.12.2018.

Începând cu 14 noiembrie 2013 condamnatul Levițchi Serghei a fost deținut 921 zile în Penitenciarul nr.1 Taraclia.

După 14 noiembrie 2013, a fost deținut în Penitenciarul nr.3 Leova în următoarele perioade: 27.11.2015 - 22.06.2018; 21.12.2018 până în prezent.

Începând cu 14 noiembrie 2013 până la data examinării plângerii în prima instanță, condamnatul Levițchi Serghei a fost deținut 1104 zile în Penitenciarul nr.3 Leova.

După 14 noiembrie 2013, condamnatul Levițchi Serghei a fost deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău de la 14.11.2013 până la 17.11.2013.

Începând cu 14 noiembrie 2013, condamnatul Levițchi Serghei Boris a fost deținut 4 zile în Penitenciarul nr.13 Chișinău.

Instanța de apel a considerat corectă poziția primei instanțe referitor la faptul că condițiile de detenție ale condamnatului Levițchi Serghei, după 14 noiembrie 2013, în perioada celor 921 zile în Penitenciarul nr.1 Taraclia, 1104 zile în Penitenciarul nr.3 Leova și 4 zile în Penitenciarul nr.13 Chișinău, iar în total 2029 zile, au încălcat grav drepturile acestuia, sunt contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și constituie tratamente inumane.

Instanța de apel a menționat că, prima instanță la admiterea plângerii condamnatului Levițchi Serghei, insuficient a calculat 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție, or, având în vedere circumstanțele constatate supra, precum și faptul că condițiile de detenție ale condamnatului Levițchi Serghei în perioada celor 2029 zile, au încălcat grav drepturile acestuia și sunt contrare

prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și constituie tratamente inumane.

Instanța de apel a considerat oportun de a reduce pedeapsa inculpatului Levițchi Serghei cu 404 zile, calculându-se 2 zile reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

Instanța de apel a reținut că prima instanță în urma constatării faptului că condamnatul Levițchi Serghei a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a calculat 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare, adică în limitele minime prevăzute de lege.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că această soluție nu se încadrează în corespundere cu circumstanțele factice ale cazului, considerată ca dovedită perioada îndelungată de detenții în condiții precare, respectiv nu oferă o satisfacție echitabilă de reducere a pedepsei pentru încălcările stabilite în detrimentul grav a drepturilor condamnatului.

Instanța de apel a considerat neîntemeiată solicitarea recurentului, privind calcularea termenului deținerii în detenție de la momentul reținerii, și anume din 24.05.2007, or, prin Legea nr. 272 din 29.11.2018, a fost completat Codul de procedură penală cu introducerea articolelor 473² – 473⁴ (Plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului; examinarea plângerii; soluția instanței), care au intrat în vigoare din 01.01.2019.

Instanța de apel a considerat corectă poziția primei instanțe referitor la plângerea condamnatului privind condițiile de detenție precare care a fost depusă în termen, doar referitor la condițiile din penitenciarele în care a fost deținut după data de 14.11.2013, condamnatul în perioada 09.11.2013 până la 14.11.2013 a fost deținut Penitenciarul nr.16 Pruncul, care are statut de spital, prin urmare, termenul a fost întrerupt și pretențiile cu privire la perioada anterioară just au fost respinse ca tardive în temeiul art.473² alin.(5) Cod de procedură penală.

5. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs în anulare de către condamnatul Capsamun Valerii, prin care a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri.

5.1 În argumentarea recursului, petiționarii au reiterat în esență următoarele circumstanțe:

- instituțiile penitenciare în care a fost deținut și se deține nu corespund normelor garantate în art. 3 CEDO;

- consideră hotărârile pe caz nemotivate întrucât la materialele cauzei au fost prezentate înscrisuri ce confirmă prezența condițiilor de detenție inumane și degradante;

- consideră neîntemeiat argumentul că nu a scris plângeri pe condițiile de detenție întrucât a scris plângere la data de 10.07.2019.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Iar, conform art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Astfel, Colegiul penal reține că pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II din Codul de procedură penală – calea apelului și a recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că, decizia instanței de apel prin care a fost menținută încheierea judecătorului de instrucție, adoptată în ordinea reglementată de art. art. 469, 473² - 473⁴ Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva deciziei instanței de recurs din speță este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Așadar, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 453, 456 alin. (1), 432 alin.(2) pct. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Levițchi Serghei, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 22 iulie 2019, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată 09 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda